

ANTWOORDNOTITIE TECHNISCHE VRAGEN AB

ONDERWERP

beantwoording technische
vragen

Inleiding

Hieronder vindt u de beantwoording van de technische vragen bij de AB-agenda van: 16 juli 2024

Besluitvormende agenda

5.a Kadernota 2025-2029

- 1. In de kadernota 2025-2029 1.5 risico's en onzekerheden lezen we dat een belastingplichtige bezwaar heeft aangetekend tegen de aanslagoplegging. Voor ons is deze informatie nieuw en wordt niet nader geduid. Kunt u aangeven wat er speelt en wat de eventuele impact voor het waterschap is als de zaak verloren wordt?**

(gesteld door de fractie ongebouwd en C3-fracties)

Antwoord

In de Kadernota 2024-2027 (AB juli 2023), p. 20 en in de B&MR 2024-2027 (AB november 2023), p. 53 is reeds melding gemaakt van deze lopende rechtszaak tussen GBLT en een belastingplichtige.

Een van de terreinbeheerders heeft bezwaar gemaakt tegen de heffing van ca. 40 percelen open water. Dit bezwaar is door GBLT in februari 2022 ongegrond verklaard. De Rechtbank Zwolle heeft het beroep van de terreinbeheerder in november 2022 gegrond verklaard. Daarbij heeft de rechtbank uitgesproken dat het waterschap geen watersysteemheffing kan opleggen over Rijkswateren. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBOVE:2022:3433> GBLT heeft hierop hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Het wachten is nu op de behandeling van het hoger beroep. In september a.s. vindt een zitting plaats. Een inschatting wanneer uitspraak volgt is nog niet te geven.

Indien het resultaat van de procedure is dat de heffing op Rijkswateren (of een deel daarvan) niet meer kan worden opgelegd, leidt dit tot verlaging van het aantal belastingeenheden, wat uiteindelijk een verhogend effect heeft op de tarieven van de watersysteemheffing (dezelfde kosten worden dan verdeeld over minder eenheden). Voor de kostentoedeling kan gelden, dat de kostenaandelen wijzigen omdat (een deel van de waarde) van Rijkswateren hier niet meer in wordt betrokken.

De totale omvang van het buitendijks water bedraagt ca. 95.000 hectare, dat grotendeels onder de categorie natuurterreinen valt en een klein deel ongebouwd (vaarwegen). Daarnaast staan er nog enkele tientallen windmolens buitendijks. De totale belastingopbrengst van de buitendijkse gebieden bedraagt ongeveer € 1,5 miljoen. Op een totale belastingopbrengst van de watersysteemtaak van ruim € 60 miljoen is de bijdrage van buitendijks dus ongeveer 2,5%. De uiteindelijke consequenties hangen af van het moment en de inhoud van de uitspraak. Bij een volledig negatieve uitspraak zal het genoemde bedrag van ongeveer € 1,5 miljoen door de overige belastingplichtigen van de watersysteemtaak moeten worden opgebracht. Na

de uitspraak van het Gerechtshof bestaat voor partijen de mogelijkheid van cassatie. In deze Kadernota 2025-2029 is het uitgangspunt dat wel de bevoegdheid bestaat tot heffing over Rijkswateren.

- 2. In de bijlage 1.3. Programma voldoende en gezond water kopje gebiedsproces bodemdaling lezen we dat dat er pilots worden opgestart om te inventariseren welke maatregelen genomen kunnen worden om te zorgen dat de agrarische ondernemers een voldoende goed verdienmodel kunnen blijven behouden in gebieden met een afnemende ontwateringsdiepte. Wij hebben eerder informatie ontvangen dat er in dit proces vier Sporen worden gelopen: energietransitie, waterhuishouding en vernatting, andere verdienmodellen en vrijwillige kavelruil. Kunt u ons duiden hoe het genoemde sporenbeleid zich verhoudt tot de pilots?**
(gesteld door de fractie ongebouwd)

Antwoord

De pilots zijn onderdeel van de verschillende sporen.

- 3. In paragraaf 1.5 van de kadernota wordt gesproken over een bezwaar van een belastingplichtige tegen de aanslagoplegging in het open water binnen ons beheergebied buiten de keringen. Wat is de orde van grootte van de invloed op onze begroting, indien het waterschap in deze procedure in het ongelijk wordt gesteld?**
(gesteld door de C3-fracties)

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

- 4. Het AB heeft o.a. een kaderstellende en controlerende rol binnen het waterschap. In paragraaf 1.1 wordt gesproken over een controlerende rol vanuit de samenleving. Waar is deze rol van de samenleving geborgd en hoe verhoudt deze zich tot de controlerende rol van het AB?**
(gesteld door de C3-fracties)

Antwoord

Het algemeen bestuur heeft, samengesteld uit vertegenwoordigers van categorieën van belanghebbenden (art. 12 van de Waterschapswet), de belangrijke controlerende rol die u ook benoemt. Het algemeen bestuur stelt het beleid van het waterschap vast. Het controleert ook of het dagelijks bestuur dat beleid goed uitvoert.

De controlerende rol vanuit de samenleving wordt in de Kadernota beschreven in de context van openbaarheid van informatie. De in de Kadernota beschreven controlerende rol van de samenleving sluit aan bij de aanleiding van de Wet open overheid. Hiervoor verwijzen we naar de Memorie van Toelichting (MvT) van de genoemde wet¹, waar het volgende is opgenomen:

De klassieke visie op de democratische rechtsstaat waarbij de burger afhankelijk is van de volksvertegenwoordiger voor controle op het bestuur en van de rechter voor zijn rechtsbescherming, voldoet daarbij niet meer. De burger wil – en heeft recht op – directe participatie in en controle op zijn overheid. Bescherming komt alleen in laatste instantie van de rechter. Openbaarheid van bestuur is dan het voertuig waarmee de burger een actief onderdeel kan worden van de moderne democratische rechtsstaat.

Die controlerende rol van de samenleving is onder meer dus geborgd in de Wet open overheid. Zoals de MvT aangeeft, moeten burgers, journalisten en belangenorganisaties het bestuur kunnen controleren.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 328, nr. 9, p. 3

- 5. Momenteel is de verwachting dat de lastendruk tussen de 8 en 10% zal stijgen. Welke projecten zouden kunnen worden afgeschaald of getemporiseerd (naast het Vitaal plan) om binnen een bandbreedte tussen 5 en 7% te kunnen blijven, met in achtneming van een gelijkmatige stijging in de jaren erna?**
(gesteld door de fractie AV50)

Antwoord

De Kadernota geeft het overzicht van de uitwerking van de opgaven van het waterschap, die voortvloeien uit wettelijke normen, het bestuursprogramma en het waterbeheerprogramma. Projecten met belangrijke impact op het tariefscenario zijn bijvoorbeeld AWZI Almere en onze dijkversterkingsprojecten. Zoals beschreven in de Kadernota kijken we voortdurend kritisch naar de kosten. De vraag over welke projecten uit te stellen/af te schalen is een bestuurlijke/politieke keuze en past het beste in de AB-vergadering. Indicatief kan gezegd worden, dat er (bij gelijkblijvende overige uitgangspunten) voor een verlaging van de bandbreedte met circa 3% per jaar (van 8-10% naar 5-7%) ook 3% per jaar aan kostenverlaging moet worden gerealiseerd. Indicatief gaat het dan om een bedrag van € 3 miljoen in 2025, oplopend naar € 17 miljoen in 2029.

- 6. Worden bij de Monte Carlo Analyse de GWW-inflatie meegenomen?**

(gesteld door de fractie WWN)

Antwoord

Ja, in de risicoanalyse worden in de breedte risico's geïnventariseerd en via een Monte Carlo simulatie doorgerekend. De minimale omvang van onze algemene reserve is gebaseerd op de uitkomsten van deze risico inventarisatie (schulden- en reservebeleid, AB december 2022). De te inventariseren risico's bevatten ook de macro-economische omstandigheden als prijs- en renteontwikkelingen. De GWW maakt hier onderdeel van uit.

- 7. Pagina 3 van 7 daar eindigt een zin abrupt boven het kader na 'en....**

(gesteld door de fractie WWN)

Antwoord

Het gaat om de volgende alinea: "Dit jaar omvat de kadernota de toekomstige vijf jaar (in plaats van vier jaar). Dit vloeit voort uit een wijziging van de verslaggevingsregels vanaf 2025 en"

Hier is inderdaad een deel van de zin weggefallen. Bedoeling was hier te benoemen dat: *"het niet alleen uit de wet voortvloeit dat de Kadernota een extra jaar omvat, maar dat dit ook past bij de ambitie om verder/meerjarig vooruit te kijken."* Een voorbeeld van 'verder vooruitkijken' is de lange termijn doorkijk van de investeringsopgave (agendapunt 7.d op deze AB-agenda).

- 8. Naar aanleiding van bijlage a.
Pagina 7/40 "Ontwikkelingen belastingeenheden".
Een opvallende afwijking van de B&MR 2024-2027 is een daling van het aantal vervuilingseenheden bij de meet bedrijven. Hier is een aantal bedrijven overgegaan tot het zelf (voor)zuiveren van afvalwater.
Pagina 39/40 "Zuiveringstaak"
Bij de zuiveringsheffing is verder rekening gehouden met een daling van het aantal vervuilingseenheden vanuit meetbedrijven. Dit heeft een nadelig effect op de tariefstijging (ca 1 %).
Vragen hierover:
a. Betekent minder vuillast uit deze bedrijven ook dat de debieten lager zijn geworden of zijn de geloosde debieten die nog steeds naar de RWZI worden afgevoerd ongeveer**

hetzelfde gebleven? Dit zou betekenen dat er "dunner" water op de RWZI terechtkomt. Dit kan een nadelig effect hebben op het rendement van het zuiveringsproces.

- b. Zou dit kunnen betekenen dat meetbedrijven helemaal niet meer op het vuilwaterriool mogen zijn aangesloten? Zou daar dan nieuw beleid voor moeten worden gemaakt?
- c. Is het meer (voor) zuiveren bij meetbedrijven een tendens waarbij te verwachten is dat steeds meer meetbedrijven dit gaan doen?
- d. Wat zou dat op termijn voor verdere effecten hebben op de tariefstijging? Deze is nu weliswaar nog maar ca 1% maar dat is toch al een significant effect.

(gesteld door de fractie BBB)

Antwoord

- a. Er zijn (nog) geen significante verschillen waarneembaar in de debieten en de zuiveringsrendementen op de AWZI's. Een verlaging van het debiet is meestal ook niet aan de orde. Mogelijk dat er in de komende tijd wel effecten zichtbaar kunnen worden op het rendement van een AWZI. Hier is aandacht voor.
- b. Nee, want bedrijven voldoen in de praktijk nog steeds aan de toetsingscriteria om de doelmatige werking van de zuiveringsinstallatie te garanderen. De samenstelling van het afvalwater van bedrijven zal in de komende jaren naar verwachting wel wijzigen (vooral door meer hergebruik vanwege beperkte beschikbaarheid drinkwater). Hier is ook een relatie met het beleidskader bedrijfsafvalwater dat in 2018 door het AB is vastgesteld. Dit heeft de aandacht en (zo nodig) zal ons beleid hierop moeten worden aangepast.
- c. Langjarig is te zien geweest dat bedrijven af en toe keuzes maken of heroverwegen om zelf te gaan zuiveren. Er zijn nu nog geen signalen dat er sprake is van een nieuwe tendens.
- d. Een verdere daling van het aantal vervuilingseenheden kan vergelijkbare effecten hebben. Zoals aangegeven onder c. is er op dit moment geen signaal dat er sprake is van een tendens.

9. **KRW-deadline van 2027 komt in zicht. De komende jaren wordt gewerkt aan het zoveel mogelijk voldoen aan de voorwaarden van de Kaderrichtlijn Water. Dit doen we samen met andere waterbeheerders, provincies en het Rijk. In 2024 wordt gezamenlijk een tussenevaluatie van de KRW uitgevoerd. Deze evaluatie is bedoeld om te beoordelen of er extra maatregelen nodig zijn om de doelen te halen en om een motivering daarvoor richting de Europese Commissie voor te bereiden. Daarnaast wordt geïnventariseerd aan welke eisen voldaan moet worden om een beroep te kunnen doen op uitzonderingsgronden. Op die manier bereiden we ons voor op de situatie die ontstaat indien de KRW-doelen in 2027 niet worden behaald.**

Hoe gaat ZZL om met de tussen evaluatie, als blijkt dat deze negatief uitvalt? Wordt er ook gekeken naar de voorraden van nutriënten in de bodem die niet gerelateerd zijn aan de agrarische sector? (als voorbeeld nemen we het onderzoek van de VUURSTEENTOCHT) De BBB wil graag zien dat wij niet weer voor verrassingen komen te staan, zoals met de aanwijzing van NV gebieden. Dit is voor onze achterban nog steeds niet uit te leggen en roept nog steeds vragen op.

(gesteld door de fractie BBB)

Antwoord

Naar aanleiding van signalen dat de KRW-doelen in Nederland in 2027 niet behaald worden, is er door de Minister van I&W een KRW-impulsprogramma ingezet. De impuls richt zich op de monitoring van de voortgang, het identificeren en oplossen van knelpunten, maar ook op een juridische onderbouwing en verantwoording van de aanpak in Nederland. Het impulsprogramma bestaat uit 7 sporen. De Tussenevaluatie is één van deze

sporen. In de tussenevaluatie wordt via modellering in beeld gebracht in hoeverre de KRW-doelen in 2027 behaald gaan worden, en hoe de diverse maatregelen daaraan bijdragen. Het gaat hier vooral om de biologische toestand en de relatie met nutriënten. De uitkomsten van dit traject moeten onder andere ook inzicht geven in vragen over de effectiviteit van mestbeleid. Het is de bedoeling de Tussenevaluatie in november van dit jaar naar de Tweede Kamer te sturen. In verband met de krappe planning, is afgesproken de rapportage van november te beperken tot 'feiten', en de bestuurlijke bespreking en besluitvorming over aanvullende maatregelen daarna te laten plaatsvinden. Het is nu nog niet duidelijk wat de planning hiervoor is.

Voor de modellering van de Tussenevaluatie zijn in opdracht van het Rijk verschillende scenario's doorerekend, die vooral bedoeld zijn om de effectiviteit van maatregelenpakketten te beoordelen. Op dit moment worden de uitkomsten van de berekeningen ambtelijk besproken met de waterbeheerders. Een rapportage is nog niet beschikbaar. De planning is een 90%-versie medio augustus beschikbaar te hebben, eind oktober zou er een eindconcept opgeleverd moeten worden. Begin september is een extra Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Rijn-Oost ingelast om de resultaten te bespreken en gezamenlijk te bepalen hoe we vanuit Rijn-Oost willen omgaan met de resultaten.

Of de uitkomsten gaan betekenen dat het Rijk met aanvullende maatregelen gaat komen, is in dit stadium nog onduidelijk. Dit betekent dus ook dat nu nog niet ingeschat kan worden wat de gevolgen zijn van de Tussenevaluatie voor ons beheergebied.

Zoals al eerder met het AB is gedeeld hebben wij voor Flevoland waterlichaamspecifieke nutriëtnormen afgeleid. De uitkomsten van de water- en nutriëntenbalansen lagen hieraan ten grondslag. Bij deze herkomstanalyse is de bijdrage vanuit verschillende bronnen in beeld gebracht, waaronder de natuurlijke nalevering vanuit de bodem. Die is verdisconteerd in de normen. De water- en nutriëntenbalansen worden momenteel in opdracht van waterschap en provincie geactualiseerd. Dit proces loopt echter vertraging op omdat de validatie van het hiervoor benodigde grondwatermodel nog steeds niet gereed is.

5.b Vaststellen beleidskader legger Waterschap Zuiderzeeland

10. In bijlage 2 staat dat de aangeland verantwoordelijk is voor het gewone en het buitengewone onderhoud van een regionale waterkering. Kunt u dit verder duiden en is dit niet in tegenspraak met het gestelde in paragraaf 2.6.2.
(gesteld door de C3-fracties)

Antwoord

Het is goed om te vermelden dat de partijen genoemd in bijlage 2 alleen gelden wanneer de onderhoudsplichtige voor een waterstaatswerk niet is vastgelegd in de legger, vergunning, projectbesluit of andere overeenkomst.

De (buitendijkse) regionale keringen worden aangewezen en genormeerd door de provincies in de Omgevingsverordening. In diezelfde Omgevingsverordening staat dat het Waterschap de verantwoordelijkheid heeft dat de regionale waterkeringen blijven voldoen aan de vastgestelde norm. Hoe wij hier als Waterschap vorm aan geven, is uitgewerkt in de Zorgplicht die voortvloeit uit de Waterschapswet. Voor het beheer en onderhoud aan de regionale keringen betekent dit concreet dat wij als waterschap toezien op het beheer en onderhoud dat door de kadastraal eigenaar (aangeland) wordt uitgevoerd. Daarom is in bijlage 2 opgenomen dat wanneer deze niet is vastgelegd in bijvoorbeeld de legger, alsnog geldt dat de aangeland onderhoudsplichtige is voor het beheer en onderhoud.

- 11. Op pagina 33 wordt het gewone en het buitengewone onderhoud van het stedelijk water ook aan de aangelanden toebedeeld. Kunt u dit nader duiden vanuit de wetenschap dat het waterschap toch ook verplichtingen heeft bij stedelijk water?**
(gesteld door de C3-fracties)

Antwoord

Het klopt inderdaad dat wij als Waterschap Zuiderzeeland verplichtingen hebben t.b.v. het beheer en onderhoud aan stedelijk water. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in de Maatwerkovereenkomst tussen de gemeenten binnen ons beheergebied en Waterschap Zuiderzeeland. De onderhoudsverplichtingen zijn per watergang ook vastgelegd in onze legger.

Voor de watergangen die Waterschap Zuiderzeeland niet beheert, geldt dat deze (nog) niet zijn overgenomen door Waterschap Zuiderzeeland met de Maatwerkovereenkomst. Eigendom en mate van waterhuishoudkundig belang zijn hierin bepalend. Daarom betekent voor deze watergangen dat de partij die eigenaar is of de partij die belang heeft bij een waterstaatswerk/watergang verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud. Dit is de aangeland. Voorbeelden hiervan zijn particuliere beschoeiingen, gemeenschappelijk eigendom en particuliere eigendommen, solitaire siervijvers, wegsloten etc.

- 12. De legger voor het watersysteem is voor het laatst definitief vastgesteld in 2013, waardoor actuele gegevens ontbreken. In 2018 is een nieuwe conceptlegger vastgesteld door het college van Dijkgraaf en Heemraden is heeft deze conceptlegger voor zes weken ter inzage gelegen. De zienswijzeprocedure is echter niet afgerond door meerdere redenen. Eén van deze redenen was het ontbreken van een eenduidige (juridische) afbakening van de legger en welke gegevens we vastleggen in onze legger. Daarom is besloten om deze conceptlegger uit 2018 in te trekken en in het najaar van 2024 een nieuwe conceptlegger voor het watersysteem, op basis van het door u vast te stellen Beleidskader Legger Waterschap Zuiderzeeland door, vast te laten stellen het college en vervolgens ter inzage te leggen. Het is een goede zaak dat op korte termijn de legger voor het ZZL werkgebied wordt geactualiseerd en vastgesteld. Het is van groot belang omdat de geactualiseerde legger belangrijk is bij 3 actuele thema's binnen ZZL, te weten bodemdaling, waterbeschikbaarheid en klimaatadaptatie.**

Vragen:

- a. Heeft het college een plan als uit de actualisatie/beleidskader zou blijken dat de huidige situatie van de watergangen, al dan niet in beheer van ZZL, niet voldoen aan de legger w.b.t. dimensie en onderhoud?**
- b. Bij punt 4.3 wordt de 'Onderhoudsverordening' genoemd, is deze mee te sturen of een link waar deze te vinden is?**
(gesteld door de fractie BBB)

Antwoord

- a. Het dagelijks beheer van de watergangen is erop gericht om het profiel van de watergangen minimaal te laten voldoen aan het vastgestelde leggerprofiel. Het zal dan ook in de praktijk niet op veel plekken voorkomen dat het daadwerkelijke profiel van de watergang kleiner is dan het vastgestelde leggerprofiel. Wanneer wordt vastgesteld dat het werkelijke profiel van de watergang kleiner is dan het vastgestelde leggerprofiel, wordt actie ondernomen om de watergang te herprofilen.
- b. [Link naar Onderhoudsverordening](#). Het klopt dat de website van ons waterschap nog verwijst naar de oude Keur en niet de Onderhoudsverordening. Hier wordt aan gewerkt.